

Čís. 8187.

Pozemková reforma.

Domáhá-li se žaloba o uznání výlučného a neobmezeného vlastnictví vpravdě toho, by bylo uznáno, že nemovitosti nepodléhají záboru, jest ji odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, R I 445/28.)

Žalobci domáhali se na československém státu uznání výlučného a neobmezeného vlastnictví k nemovitostem. Námitku nepřípustnosti pořadu práva soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Souhlasiti jest se soudem první stolice, že otázka práva vlastnického, odvozovaného žalujícími z dědické posloupnosti a z dohody o hmotném rozdělení pozůstalosti, jež jim původně všem nedělená připadla, jest otázkou práva soukromého, o níž rozhodovati přísluší podle § 1 j. n. soudům. Doslov žalobního nároku, nepřihlíží-li se k ostatnímu obsahu žaloby, zdá se sice na první pohled nasvědčovati mínění soudu prvního, že jde jen o otázku práva soukromého. Než při posuzování žalobní prosby nelze se omeziti jen na její doslov, nýbrž pro výklad jejího významu nutno přihlédnouti k celému obsahu žaloby. Z děje, jak jest vyličen v žalobě, však plyne, že žalující strana brání se záboru svých nemovitostí a že v žalobě dovozuje, že Státní pozemkový úřad neprávem vymohl si knihovní poznámku záboru a zamýšleného převzetí nemovitosti. Z tohoto účelu a rázu žaloby vysvítá, že těžiško žalobní prosby spočívá na uznání výlučnosti a neobmezenosti vlastnického práva žalobců. Poněvadž pak podle obsahu žaloby žalovaná strana výlučnost tuto a neobmezenost podle mínění žalujících neporušuje jinak, než že nemovitosti považuje za nemovitosti podléhající záboru podle zákonů o pozemkové reformě a ohledně nich činí úřední opatření, založené na těchto zákonech, jest pravým smyslem žalobního žádání žádost za uznání, že nemovitosti žalobců nepodléhají záboru podle zákonů o pozemkové reformě. Tak jest žalobní žádosti zajiště rozuměti a toho chce žalující strana soudním výrokem docíliti, i když to výslovně do žalobní žádosti nepojala. Když tomu tak jest, jest pořad práva nepřípustným. Podle § 1 jurisdikční normy pravomoc soudů vztahuje se na občanské právní věci, pokud nejsou přikázány jiným úřadům neb orgánům. Věci veřejnoprávní nespádají pod pravomoc soudů, ač-li zvláštními zákony to není výslovně ustanoveno. Činnost vyvěrající ze zákonodárství záborového, čítajíc v to i zákon náhradový a přidělový, jest sice z části přikázána soudům, avšak jen tak, že jim byly přikázány toliko určité individuálně označené obory úkonů; všecka ostatní část spadá sama sebou, poněvadž jde o správu veřejnou, do příslušnosti správního úřadu. Rozhodovati o tom, která nemovitost spadá pod zábor, soudům není přikázáno, nýbrž podle ustanovení §§ 1 a 15 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a zákona ze dne 11. června 1919, čís. 330 sb. z. a n. rozhoduje tu Státní pozemkový úřad v Praze. Z řečeného jde, že o otázce, zdali nemovitosti žalobců podléhají záboru čili nic, jest pořad práva vyloučen, žalovaná strana právem namítala

jeho nepřípustnost a její rekurs jest odůvodněn. Ani z ustanovení § 31 náhradového zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. nelze přípustnost pořadu práva dovoditi, poněvadž § ten patrně a zřejmě má na mysli žalobu o uznání práva vlastnického nebo jiného práva, které na nemovitosti v záboru se nalézající činí třetí osoby, rozdílné od osob, proti nimž se vede přímo řízení podle citovaných zákonů (viz rozhodnutí ze dne 21. září 1926, čís. R I 722/26 sb. n. s., čís. 6296).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu

p o u k á z a v

na důvody napadeného rozhodnutí a podotknuv, že vývody dovolací stížnosti vyvráceny jsou už tou prostou skutečností, že žalobci žalují Státní pozemkový úřad o uznání výlučnosti a neomezenosti svého vlastnictví, a nikoli snad osobu soukromou, zejména tedy ne sebe navzájem o uznání podílů, a tuto žalobu odůvodňují v ději tím, že Státní pozemkový úřad dal poznamenati na jejich nemovitostech zábor a zamýšlené převzetí, z čehož zřejmo, že se brání proti účinkům záborového zákona, což na pořad práva nepatří.

Čís. 8188.

Pozemková reforma.

Ku zcizení příslušenství zabraného majetku vyžaduje se schválení Státního pozemkového úřadu. Pro zákaz zcizení zabraného majetku jest lhotejno, že kupitelem jest stát. K tomu, že se ku zcizení zabraného majetku vyžaduje schválení Státního pozemkového úřadu, dlužno přihlídnouti z úřadu.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, R I 464/28.)

Žalobci domáhali se žalobou na československém eráru, by byla prohlášena neplatnou smlouva o prodeji práv žalobců k pile, náleževší k zabranému velkostatku, ježto prý prodej nebyl schválen Státním pozemkovým úřadem. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Podle § 7 záb. zák. nový doslov jest každé zcizení zabraného majetku bez svolení Státního pozemkového úřadu neplatné a předpis tento dán jest právě v zájmu práv Státního pozemkového úřadu, t. j. práv státu na zabraný majetek a tím v zájmu veřejnoprávního účelu, k vůli němuž majetek byl zabrán, pozemkové reformy, jejíž účel záleží hlavně a popředně v přidělu. Co platí o zabrané nemovitosti samé, platí i o jejím příslušenství, neboť toto, jsouc její součástí, platí za spoluzabrané. To plyne již z povahy příslušenství, jež jako součást nemovitosti sdílí její právní osudy, ale také z předpisů zákona záborového, jenž v § 2 stanoví, že velkým majetkem pozemkovým rozuměti sluší soubory nemovi-